

nagy társadalmi baj, ha az anyaföldet mivelő nép, a kis gazda keresményét előre okkupálja az uszorás, a társadalom rákfenéjének keres, munkáját ez élvezi. E szomorú állapot pedig nagy mérvben meg van Szabadkán. A kis gazda, ha pénze szűk, ott van már nála ami uszorasaink második osztálya: népünk polypjai. Két-három száz forintba van neki szüksége. A jóakaró nem kívánja, hogy azt egyszerre és készpénzben adja meg neki. Kamatot sem kíván a pénze után, hanem csak ha eljön az aratás e csekély szivességért minden 100 frt után a egy kőből gabonát, meg egy két pár szárnyas jószágot. A tőkét is megengedi, hogy terménybe fizesse viszsza az aratás idején levő piaci ár szerint. Ha talán nem bírja az egészet, feléig a jószívi vár a jövő termésig. De hát neki is pénzre van szüksége, mástól kell kamatot vennie, még pénze után adót is kell fizetnie; azt pedig meg senki sem kívánhatja tőle, hogy ő másnak szivességet téve, anyagi károsodást szenvedjen. Így aztán évente elszedi a szivesség viszonzásául a kis gazda termését, a kölcsön tőke pedig évről évre nő úgy, hogy pár év múlva a munkás, szorgalmas kis gazda a tönk szélén áll.

Ki ne ismerné a városi földek hasznosbérbe adásánál a rendes alakokat? Ki ne tudná s aki nem tudja kérdezze meg csak a hasznosbérbe adást eszközölő városi kiküldötteket — ezek bizonyára tudni fogják, — hogy a városi földek licitációjánál ugyan azon alakok jelennek meg, kik pro forma maguk részére is licitálnak, főcéljuk azonban pénzkölcsönzési ígéretekkel a kisbirtokost rá bírni, hogy egyes parcellákat hasznosbérbe vegyen. Hisz e manipuláció ma már oly szemérmetlenül megy, hogy más a hasznosbérbe vevő és más a hasznosbérbe fizető. Drága hasznosbér! Drága kölcsön ez! A szivesség viszonzásául — úgy mint fentebb említtem, a jóakaró takarítja be a termést, s pár év múlva a végrehajtó a szerencsétlen pár láncz földjét.

A kisbirtokos terményét a mai közgazdasági válság közepette nem értékesítheti. Neki pedig pénzre van szüksége. Ott van a jó akaró, kisegíti bajából, meg pár év múlva kis szegénységéből is.

E bajon segíteni kell. Ez osztályt meg kell menteni a polypok körmei közül. Segíteni pedig gyorsan, mert ott, hol nincs erős anyagilag független kisbirtokos osztály, ott az állam lét alapja veszélyeztetve van. Országzserte alakulnak a kölcsönösség alapjára fektetett hitelszövetkezetek, melynek rendeltetése, hogy a kisbirtokos a jövő termésig olcsó kamattal mellett a szükséges összeghez jusson, ezzel kapcsolatban a hitel szövetkezetek czélul tűzik maga elé a gazda közönség terményeinek könnyebb értékesítése czéljából árucarnokok felállítását, fogyasztási szövetkezetek alakítását, és házépítkezési szövetkezetek megteremtését. Az önszegély eszméjének testesülése, alkalmat nyújtani a kisbirtokosnak arra, hogy módjában álljon bármely kisebb tőke összeg megtakarítására; mely által esetleges hitel igényét kielégíthesse, az egyedüli mód megmenteni a kisbirtokost a polypok körmei közül.

Ezt legkönnyebben a fent röviden vázolt hitelszövetkezetek alakítása által érhető el. Mi felvettük az eszmét. Van nálunk előkelő értelmes földbirtokos osztály, mely anyagi függetlenség és szellemi képzettségénél fogva hivatva lenne kezdeményező lenni.

Ott vannak: Vojnits Sándor, Vojnits Simon, Törley Gyula, Varga Ágoston, Vojnits Máté, idb. Neumann Simon, Regényi Lajos, Vojnits István stb. Lépjének ki apathiójukból, legyenek kezdeményezők. Tegyük magukéva az eszmét. Teljesítsék hazánk s társadalmunk iránti kötelességüket; mentsek meg a magyar kisbirtokos osztályt a tönkre menéstől.

Segíts magadon Isten is megsegít.
(ms.)

Brutalitás a gymnasiumban.

Tanáraink „ifjonzc” tagjai furcsa nevelési rendszert tanulhattak az egyetemen.

Pár évvel ezelőtt egyik helyettes tanár szagatta meg fülét egyik tanoncának, s hogy akkor azt elhallgattuk, csupán az volt oka, hogy a pöffeszkedésében ma a hóbotrig menő rendezés tanár pályáját nem akartuk bevágni. Akkor az illető öngyilkossággal is fenyegetőzött, s rimánkodásaira megki méltük.

Ma egy másik eset fekszik előt-

tünk. Nem teszünk hozzá, nem veszünk el belőle, közöljük egyszerűen az orvosi látetelet, mely eléggé jellemzi gymnasiumunk mai állapotát.

Masolat:
Orvosi látetelet.

Steinitz Emil 11 éves a gymn. 2. B. osztályába járó tanuló Steinitz Kálmán helybéli keresk. fia alólrít napon délelőtt 10 és 11 óra közt állítólag Gromann tanár által megveretett. A történet megveretés után nevezett tanuló atyja kiseretében, mintegy fél órával — nálam megjelent. A vizsgálat megejtett és ennek eredménye a következő: a) A bal arcon és a bal fölön élénk piros vérömleny, minő arculatús után szokott föllépni, említett helyek a nagy fokú vérömleny következtében dagadtak. b) A hátgerinc közepén a 7. és 8. mellcsigolyának megfelelőleg egy kekeded, közönséges ököl nagyságnak megfelelő élénk piros vérömleny. c) A közérzet változott, a gyermek lázás izgatottság.

Vélemény.

A fentebb a) és b) alatt leirt sértesek jelentőségben az által nyerne, mert egy gyenge, amugy is beteges 11 éves gyermeknek ejtettek. Hogy az ily eredmény létesüljön az ütéseknek nagy erővel kellett történniök. Lesz-e különösen a b) alatt leirt sértesnek a görnyélkörös gyermekekre nézve jövőben komolyabb következménye, az előre meg nem határozható, a sértesek így a mint ejtettek meggyógyulásukra 3-4 napot fognak igényelhetni.

Szabadka, 1886. majus 15.

Dr. Wiener.

A kath. legényegylet ünnepe.

A helybéli kath. legényegylet f. hó 18. értekezletet tartott, melyen az egylet megalakulásának első évfordulója, illetve zászlószentelése alkalmából tartandó ünnepély mikénti rendezése volt a tanácskozás tárgya.

Belépve az egyletnek igazán barátságos helyiségébe, örült az ember lelke látva az érdeklődők szép számát, kik mintegy 100 voltak jelen, s kiknek arcáról az öröm s lelkesedés sugárzott le, midőn hallák egy kegyeletes szokásnak — az egylet zászlószentelésének ünnepélyét említeni.

Pünkösöd másnapján tölti be a kath. legényegylet életének első évét, s így bár zsenge még, bár még küzd a kezdet nehézségeivel, mind e mellett is eddig kifejtett munkássága, kivivott eredményei arról győznek meg, hogy erős volt az alap, melyre helyzetet, életképes a törzs, melybe ojtatott, s hogy nem érdemtelen a figyelemre, a melyben eddig részesült és így méltán kívánhatunk neki hosszú életet.

E nemes czélt elérni törekvő egylet alakulásának évfordulóján — pünkösöd másnapján szándékozik megtartani zászlószentelési ünnepélyét is, mely a következő részekből álland tulajdonképeni zászlószentelés ünnepélyes szentmisével, diszgyűlés, banquet, daláda hangverseny, este pedig táncvigalom valószínűleg a városligetben, mely ünnepélyességek fényét nagyban fogja emelni a testvéri szeretet kimutatására s öregbítésére egybehívott vidéki társjegyletek megjelenése, a miről már alakuláskor volt alkalmunk meggyőződni.

E társjegylet illendő fogadtatása s elszálasására, valamint a banquet, hangverseny és táncvigalom rendezésére egy — partoló és rendes tagokból álló szűkebb körű bizottság küldetett ki, melynek tagjai vállvetve mindent elkövetnek, hogy az ünnepélyt — méltóan az egyleti ünnepélyek eddigi jó hírnevét — fényessé tegyék.

Maga a zászló helyi ipar lesz vörös selyemből gazdag aranyozással, olajfestmények — s jellegékel diszítve.

A szeretet szine lesz tehát a zászló szine, hogy így fennen hirdesse azon szeretetet, melylyel az egylet a méltó egyéneket személyválogatás nélkül kebelébe fogadja s a segélyre szorulóknak kész mindig letörölni fájdalmas könyűit.

E lélekemelő jelvény költségeinek fedezésére eléggé szép eredménnyel folyik a gyűjtés.

Ami nem is újság Szabadkán; hisz e város nemes közönsége ha látja a magasztos czélt, soha sem volt szék markú még idegenekkel szemben sem.

Miért is bizton reméljük, hogy az, ki ismeri az ily egylet hiánya miatt elharapódzott rosszakat a multban, s tapasztalja az általa már eddig is előidézett jót a jelenben, az e nemesre törekvő majdnem saját szülőiteiből alakult ifjú egyletét sem fogja megtagadni filléreit, hanem kiki tehetsége szerint adni — s a magasztos czélt szem előtt tartva — gyűjteni is fog.

Nem reményünkben, hogy nem fogunk csatlakozni. eléggé biztosít azon mozgalom is, mely megindult az iparosok nemesen érző leányai közt, kik, mint hirlük, gyűjtést rendeztek maguk közt egy díszszalag beszerzésére, melyet az illetők a zászlószentelés ünnepén a zászlóra fognak tűzni.

Lelkes közönségünk bőkezűségéből lesz tehát az egyletnek jelvénye, zászlaja; de még mindig nem lesz anyja. — Az egész családot szeretettel átkaroló édes anya nélkül pedig, tudjuk, mily árva, elhagyatott az egész család.

Ilyen anyátlan árva a kath. legényegylet is; de ez árvaságtól is majd csak megszabadul, mert reméli, hogy a zászlóanyai tisztre a város egyik legelőkelőbb, minden nemes s vallásosért lelkesülő, főnkeltlelkű úrnőjét lesz szerencsés megnyerhetni, ki azután, az egyletet anyai szeretet — s gondoskodással átkarolva, az árvaság keserű kenyerét az édes anyai szeretettel fogja megédesítni kit az ünnepély alkalmával nagyszámú koszorúleány vesz körül. Fiat! Fiat!

Egy jelenvoit.

Egyházi énekarunk.

A Barbaro halála óta nem hallottunk belv. főtemplomunkban oly gyönyörű oly erőteljes (még a b. Barbarónál is erősebb) tenorhangot az énekarban, mint a husvéti ünnepek alatt s a mult vasárnap is Zajonghytól, ki Gaál karnagy ur új miséjében a Benediktust s a Dona nobis t oly csengő hangon, tiszta kiejtéssel és bevégzett művészi tökélyvel énekelte, hogy még a nem zeneéért főznép is örömmel hallgatta s megbámulta — a magasabb egyházi műzenét értő vagy kedvelő kath hívő pedig önkénytelenül fölsóhajtott bárcsak véglegesen itt maradhatna egyh. zene és énekarunkban.

Tudjuk, hogy ily hang és tehetség megnyerése és ittmarasztása a város mint patronus részéről áldozatba kerülne, — de végre itt lenne már az ideje, hogy hasonló nagyságu és rangu, de sőt még kisebb városainknak példájára is legalább 4 tagu egyh. férfi-énekarunk lenne, amilyen eddigelé még sohasem volt, teljesen legalább még nem, — mert teljes énekarunk még az oly iskolázott egyes énekhang sem számítható, mint a milyen volt b. Barbaró vagy Ottó, kiknek helye egyébiránt most is még mindig üresen áll a choruson. A gregorianum ének, az egyh. latin hymnuszok, psalmuszok, choruson és körmenetek alkalmával pedig csakis férfienek-karra vannak számítva. — Egyébiránt bármely sz. Mise Litania műnekekrészei férfienekkar nélkül elő sem adható!.. Ennek hiányát eddig nálunk szegény zenészeink pótolgatták oly hangon és kiejtéssel amilyennel bírtak, mert hisz ők nem is énekeseknek voltak szerződötve, hanem csakis zenészeknek. Így az énekar sem volt erőteljes és azon színvonalon álló, melyet szentegyházunk magasztos és szent ünnepei valamint a szívhez szóló lélekemelő egyh. classicus műzene méltósága megkívánt volna; — de másrészt zenekarunk is mindig csonka volt. — Ime itt volna a jó alkalom pótolni a hiányt, mert ha Zajonghy hívül még Komor József, pár hó óta zenedei növendékünk is beléphetne egyh. énekarunkba, ki husvét óta több ízben is, nemcsak Ödryval hanem utóbb magánosan is oly szépen, rokonszenves bariton hangon énekelte az új mise Agnus Dei solo-ját valamint a Pater noster t is, s akinek erőteljes vonzó hangja a rendes iskolázás után igen szép reményekre jogosít: akkor már meg volna az énekarunk 2 fő hangja a magas és mély, — a közbeeső hangokat aztán könnyebb lenne kiegészíteni. — és akkor egyh. énekarunkat a magasztos műziséssel bíró kath. hívő is lelki gyönyörrel hallgathatná meg.

Másrészt Zajonghy is, megfelelő díjazás mellett talán szivesen cserélné föl a bár nagyobb dicsőséggel ugyan, de egyszersmind több hányattal is járó színi pályát az egyh. énekesi kisebb körű, de csendesebb, nyugalmasabb és biztosabb állással, melynek jóvedelmét idővel magán és esetleg zenedei énekorák is annyira növelhetnék, hogy ő itt nálunk ép oly tisztességes állást és helyet foglalhatna el, mint előde Barbaro, kinek előbbi pályája épugy a színi pályá volt mint most Zajonghy-é.

Értesítés

Szabadka s. kir. város törvényhatósága f. évi május hó 26-án d. e. g. órakor a „Pest város”-hoz címzett szálloda nagytermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Törvénycikk megfigyeltése.
2. Polgármesteri jelentés a köz-

igazgatás állapotáról 1886. év I. negyedében.

3. Miniszteri leirat, melyszerint a légszuszvilágításnak Szabadkán leendő behozatala tárgyában közgyűlésileg alkotott szerződési pontozatok felsőbbileg jóváhagyattak.

4. A m. kir. honvédségi Ludovika akademiában a tényleges állománybeli tisztképző tanfolyamra folyamodók közül egy egyének ajánlása.

5. A nyugdíjügyi bizottságnak javaslatára Sárvány Mihály zenedei tanító és Spilka József templomi zenész nyugdíjaztatása tárgyában.

6. A tanács javaslata, melylyel a tüzoltó- és utunkás-szakasznak szolgálati szabályzatát elfogadás végett beterjeszti.

7. A számvizsgáló bizottság jelentése, melylyel a gyámpénztár 1885. évi számadásait beterjeszti.

8. Bosnyák János és Benedek tavankuti lakosoknak mint tűzkárosultaknak folyamodványa városi segély iránt.

9. Benedek Gyula tornatanárnak kérvénye fizetési előleg iránt.

10. Láng József városi állatorvosnak 3 havi szabadság iránti kérvénye.

11. Szebenburger Károly gymnasiumi tanárnak kérvénye fizetési előleg iránt.

12. A tanács beterjeszti a város közönsége mint templomi zenekar fenntartó és a templomi zenészek közt kötetendő szerződés pontjainak tervezetét. S a még ezután beérkezendő s a főjegyzői hivatalban megtekinthető ügydarabok.

Hírek.

Igazságügyminiszterről Ő Felsége a Király Fabiny Teofil legfőbbbíró székü tanácselnököt nevezte ki. Hir szerint az államtitkár is változni fog, s a mai helyére dr. Darányi Ignácot emlegetik. Új miniszter, új államtitkár, — vajjon új rendszer következik-e?

A közoktatásügyi miniszter takarékoság szempontjából ez évben a tanítók részére évenként tartatni szokott magyar nyelvi póttanfolyamot beszüntette és ugyan e czélból az országos tanítógyűlést sem engedélyezi.

Ma! A vágóhíd melletti tőren ma rendeztetik az Orbán emlékére artatni szokott bucsulakoma. Lapunk erről már két ízben megemlékezett, ma csupán annyit tehetünk a régihez, hogy a „Népkör” által rendezett ünnepély ellen-súlyozásául dr. Horváth Móricz is rendez külön egy népünnepet ugyanott.

A legaljasabb denuntiatio. A „Petőfi” társaság itt léte alkalmával ennek egyes tagjai több uri családnál látogatást tettek, így a többi közt Hentaller Lajos, Pertics Mihály árvaszéki elnök, Miloszlavlevics Milán, Paukovics Andor ügyvéd és még egy állami tisztviselőnél tett látogatást. Ez utóbbit — a kihez és a kinek családja egyes tagjaihoz tudunkkal szorosabb régi baráti viszony fűzi — felkérte Hentaller utatná be Mukics János volt polgármesterünknél. A tisztviselő a kérelemnek engedve — de hát ki nem engedett volna? — Hentallert csakugyan elvitte és bemutatta Mukicsnak. Ugy értesültünk, hogy a tisztviselőt ezen lovagias és kötelességszerű tetteért följelentették a miniszteriumnál és a följelentés folytán az illetőnek nyilatkozni is kellett. Ez a száraz tényállás. A följelentő személyét illetőleg különféle versiók keringenek. Azt beszélük, hogy a gyalázatos följelentést Jankovics főispán vagy a kandidatus kir. tanácsos vagy az ismert jeles hazafai valamelyike tette. Egyébként, ha a főispán tette, akkor is besugójának kell lenni, mert a főispán nem volt Szabadkán az időtájt és a följelentés a visit után csakhamar megtörtént. Hát ilyen uton és módon akarják ezek a jeles hazafiak Szabadkán az egyes uri családok közt tátongó ürt, — melyet különféle kvalifikálhatlan esz-közökkel maguk törtek, — elhárítani? Ilyen, az emberi méltóságot, a tisztességes jellemet sárba tipró denuntiatio a hivatása uri ruhát viselő egyes Isten-remtményeinek? Tehát Judás szerepére van utalva egy a legfelsőbb kegyelem által kitüntetett egyéniség? No tisztelt uraim a ki ilyen szerepre vállalkozik, azzal még kesztyűs kézzel sem lehet kezelt fogni.

Dr. Horváth Móricz e héten pár napig Budapesten időzött, hogy a kormány által kért újabb 24 millió adósság megsavazásánál jelen lehessen.

A Pálics-parti töltésekről mai lapunk tárca-czikke is megemlékezik, itt külön helyen megemlíttük még, hogy a drága pénzen készített munkát határozottan czéltévesztett. A vízbe levert czölöpök mellé tölteni közvetlenül a földet nem ér semmit. A vizet becsapkodja

a szél a czölöpök közé, kimossa a földet, és a töltés beroskad.

Mesüge dr. Horváthnai. A VI. köri „mesüge“ városi képviselő mióta a „Nepkőr“ nem igen türi kebelében, máshol próbál szerencsét, hogy saját gyártmányait: a pakfon kupakkal felékesített bab pipáknak vevőket keressen. Először Mamuzsits Lázár polgármesternél próbált szerencsét, kinek sikerült is a mesüségnek felülni. Magyar disz ruhájának gombjait saját gyári készítés módja szerint csinált. Most meg a Horváth Mór által ma rendezendő Orbán ünnepben bab pipáit sorsolják. Nyughatatlan természet nem engedí vesztegelni. Hja ő azt tartja elv ide, elv oda, ott az elv ahol a rebach.

Zomborban két uri ember, Speiser Gusztáv és Ertl János egyik vendéglőben eldöngözték egymást. Vajjon mit kívánjunk akkor egy egyszerű paraszt embertől?

Almási Béla, a Konrádi-féla circus kigyó embere kit városunkban is sokan ismertek, — a mult heten elhunyt.

Reitmann Ferencz, a ki a zentai polgármester panasza folytán sajtóvetése miatt elítélve volt, fogságát kitöltvén Zentára visszaérkezett, és a „Zentai Ellenőr“ szerkesztését újból megkezdette. Üdvözljük!

A szomszédos „Szeghegy“ község e hó 16-án ünnepelte meg fennállásának 100 éves emlékét. Bankett, kivilágítás, ünnepélyes isteni tisztelet és egy márványtábla elhelyezése volt a nap eseménye.

A szegedi országotat alaposan javítás alá vették, már t. i. a mennyiben alaposan javítható a „sárra sarat“ rakó rendszerrel. A jó akarat meg van, s ez is dicséretes, legalább a nyár folyamán talán nem lesz oly nyaktörő a Palicsra kocsikázás, mint volt ősz óta a tél folyamára alatt.

Gáli Adolf városi segéd építész-mérnök e hó 23-án reggeli 8 órakor tartja egybekelését Bajmokon Schosberger Gizella kisasszonnyal. Boldog házas életet!

A palicsi fasort megnyesték, a fák egy részét kihányták, s most hogy a megmaradtak zöldülni kezdenek az a gyönyörű állapot mutatkozik, hogy az élő ágak lenyesettek, az élő fák kihánytak, a korhadtak pedig szépen diszlenek tovább. Oh mérgekeverő bölcsesség!

Színházunk ügye valahára helyes mederbe tereltetett. Három igazgató és három consortium pályázott, nevezetesen: Dancz Lajos, Miklósy Gyula, Polgár Károly színgazgatók; Breznay Géza és társai, Bogyó Alajos és társai és a szabadkai színtársulató alakult consortiumok. A városi tanács egyhangúlag Breznay Géza és társai „Thalia“ színész szövetkezetnek engedélyezte a jövő színdínyre színházunkat. Breznay Gézát ismerjük, az ő személye elegendő garantiát nyújt arra nézve, hogy az ő vezetése alatti színtársulat művészi színvonalon álló előadásokat fog produkálni. Ép azért mi e választást szerencsésnek tartjuk, s megvagyunk győződve, hogy a magyar színészetnek sárba tiport jó hírnevét, Breznay színtársulata, régi megérdemelt nívójára vissza fogja állítani. A színész szövetkezet jeles tagokból van szervezve, a nők közül felemlítendők: Ditrőné Mari, Törökne Szakál Róza, Kissné Honti Mari, a férfiak közül: Breznay Géza, Berki Ferenc, Ditrői Mór, Hunfi Imre, Kiss Pista és Znojemszki Nándor karnagy. A színtársulat — mint minket értesítenek — nem teljes csak ezután fogják azt a mű igényeknek megfelelőleg szervezni. Együttal azt is megemlítjük, hogy jövőre a színi előadások már gázvilágítás mellett fognak tartatni.

Bajsa Vojnics Barnabás Bács-Bodroghmegye közelében többször fontos szerepet játszó és közbecsülésben állott férfiú, e hó 15-én Budapesten meghalt. Évtizedek óta befolyt a megye közügyeibe, s már 1848. előtt közhivatalt viselt. Volt fősolgabíró, majd táblabíró, a hatvanévekben országgyűlési képviselő, míg az utóbbi évtizedben eltörödvé Budapestre magányba vonult, honnan 79 éves korában szállított ki az élők sorából. Életének legnevezetesebb mozzanata Öfelsége a király koronázási ünnepére esik, a mikor a koronázási ténykedés ideje alatt egyike volt azoknak, a kik a szent korona őrizésével megbíztak. A boldogult hült tetemei e hó 19-én tétettek Szabadkán örök nyugalomra, számos részvevő kíséretében. A család által a következő gyászjelentés adatott ki: „Ermél Gyuláné szül. bajsa Vojnics Erzsébet mint leánya, férje Ermél Gyula, továbbá bajsa Vojnics Etelka és bajsa Vojnics Lukács mint testvérek, ugy saját mint az összes rokonság nevében is, fájdalommal telt szívvel jelentik bajsa Vojnics Barnabás, volt országgyűlési képviselő és Bács-Bodrogh vármegye bizott-

sági tagjának, élte 79-dik évében, folyó 1886. évi május hó 15-én délutáni fél 2 órakor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, végegyengülés következtében történt elhunytát. A boldogult tetemei, lakásán: Budapesten, VII. ker., Kerepesi ut 6. sz. II. emelet, 11. ajtó, f. évi májushó 17 én hétfőn, délutáni 3 órakor beszenteltetvén, Szabadkán, nővére bajsa Vojnics Etelka lakásáról ugyanezen hó 18-án, kedden, délutáni 4 órakor fognak a családi sirboltban örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő halotti szent mise Szabadkán, f. évi május hó 19-én, szerdán, reggeli 10 órakor, a főtemplomban fog megtartatni.“ Béke poraira!

Szárits Kálmán fiatal földbirtokos, Szárits Károly nagybirtokosnak legszebb reményekre jogosító egyetlen fia, Szabadka törvényhatóságának virilistája és a B. B. megyei gazdasági egyesületnek lángbuzgalmu igazgató tagja élte virágában f. hó 21-én meghalt. A család következő gyászjelentést adott ki: Szárits Kálmán szabadka városi bizottsági tag folyó év május hó 21-én reggeli 3 órakor életének 26-ik, boldog házasságának 3-ik évében, hosszu szenvedés, s a halotti szentségek felvétele után jobb létre szenderült. Elhunytát keseregik vigasztalhatlan özvegye: Szárits szül. Szekenderovics Etelka leányával Terézszel; bánatos szülői: Szárits Károly, és Szárits szül. Tomcsányi Kornélia; testvére: Brestyánszky szül. Szárits Gizella; férjével Brestyánszky Kálmánnal és fiukkal; napja Özv. Szekenderovics szül. Jakobcsics Erzsébet; nemkülönbön sógorai: Jankovics Aurél fiával, és dr. Tóth Béla fiával, továbbá számos rokonai és jó barátjai. A gyász-misek a belvárosi főtemplomban folyó évi május hó 22 én reggeli 10 óraokor, a ferenczrendi szerzetesek templomában pedig ugyan ezen hó 24-én, ugyancsak reggeli 10 óraokor fognak megtartatni. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 22 én délután 5 óraokor fognak a zentai ut melletti temetőben lévő családi sirboltba elhelyeztetni. Kelt Szabadkán május hó 21-én 1886. Béke honoljon a kedves halott porai fölött!

Kirándulás Herkulesfürdőbe, Orsovára, Ada Kálh, és Kasanba! A budapesti városi menetjegy iroda által a pünkösdi ünnepek alkalmával f. é. június hó 12-én az o-ztr. magy. államvasút társaság Bpest állomásáról társas kirándulást rendez. különvonattal, Herkulesfürdőbe. Innét azután kirándulások történnek a vizeséshez, a csorics magaslathoz a magas Domogáthez és a fehér kereszthez, mely után a fürdő disztermében hangverseny és tánczoszóró tartatik. — A következő napon indulás különvonattal Orsovára itt a Korona kápolna megtekintése, melynél a „Magyar daikör“ és az orvosi „ferfi daleyilet“, valamint a katonai zenekar előadásokat tart. Innét hajóval a regényesen fekvő Ada Kálh szigetéhez, azután vissza hajóval Orsovára. — Orsováról kirándulás hajóval a természeti szépségekben felülmulhatlan Kasanhoz, hol a katonai zenekar és a két daleyilet által előadások tartatnak, azután a zéchenyi emléktábla, a veteráni barlang, a denevér barlang, és ponykovári barlang megtekintése; innét visszautazás Orsovára. Indulás Orsováról június 14-én este 9 óra 30 perckor különvonattal érkezés Bpsten 15-én reggel 8 óra 54 perckor. — Ezen kiránduláshoz a budapesti városi menetjegyirodában oly jegyek adatnak ki, melyek áraiban a vasuti menetdíjon kívül a kirándulással egybekötött programmszerű ellátás, elszállásolás és hajózásért járó összes költségek már befoglalatnak. — Ezen jegyek árai a következők I. oszt. 36 frt. II. oszt. 28 frt. A résztvevők kényelmes utazásáról, valamint kitűnő ellátás és elszállásoláslról gondoskodva lesz. — Hogy a kirándulók hosszabb ideig is tartózkodhassanak Herkulesfürdőben megengedtetik, hogy a vizsautazás be zárólag június hó 25-ig, s pedig bármely személyszállító vonattal, tehát gyorsvonattal is történhessék. Előjegyzések említett irodában Bpest Mária Valériai utca (Hungária szálló) bezárólag június hó 10-ig elfogadtatnak hol, külön programmok is díjmentesen kaphatók.

Kocsis Imre 9 éves gyermek f. hó 20-án pajkosságból Majlát Gergely 2. köri száraz malmának kerekére ülven, a lovakat hajtó fu intése ellenére lészálan nem akart és az orsóig vitette magát, hol ruháját az orsó elkapta, a gyermeket a fogak közé rántotta és ott csontjait darabokra törte. Pár percnyi szenvedés után kimult.

Vujkovics Czviin Lósó (Lőrincz) helyb. földbirtokos igen szép leányát Margitot f. hó 19-én este egy lakodalomból Piu-kovits Antal volt postatiszt elsőöktette. Most már csak az apai áldás hiányzik, a mi valószínűleg nem is késik soká. **Kert helyiség megnyitás.** Vizner Jó-

zsef helybeli jöhírű vendéglős, a „Hungária“ szálló bérloje f. hó 22-én szombaton este nyitotta meg a „Hungária“ szálloda csinos kerthelyiségét a szabadkai első tambura zenekar mellett. Izletes konyháról és kitűnő italokról Vizner jöhírre kellő garanciát nyújt annélkül, hogy azt a közönségnek ajánlani kellene. Minden vasár- s ünnepnap a kerthelyiségben tambura vagy cigány zenekar játszik.

Értesítetik a közönség, hogy aki azt akarja, miszerint a fürdőben maga magának ne legyen szolgálja, az vigyen ezen alkalomra egy külön inast, mert „nem ugy van már, mint volt régen.“ A napokban is 6 óra után reggel leg alább is heten voltak a fürdőni szándékozók és csak egy lélek nem volt aki a vetkőző helyre vezetne volna, vagy a szükséges ruhaneműket oda adta volna. Türelmetlenkedtek a fürdők, vártak, tukostak, mindhiába, nem találtak senkit. Végre oda lyukadt ki a dolog, hogy némelyek ott hagyták a fürdőt s kénytelenek voltak későbbre halasztani. Hogy a borbélyurak sinelege vagantur, azt már régen tudjuk, de hogy ennyire menjen, ezt már még se hittük. Különbön, ha nincs senki, aki rájuk vigyázzon, akkor jól is teszik.

Közgazdaság.

Szabadkai takarékpénztár és népbank forgalmi kimutatása 1886. évi ápril havára

Bevételek:	
Mult havi pénzmaradvány	29,919.65
Rendes takaréket	73,351.01
Oskolai	597.53
Bankszerü váltók	51,677.50
Visszszámolt váltók	79,405.—
Jelz. és jelz. fekt. hitel váltók	63,383.—
Hitel kölcsönök	841.—
Előlegek	5,877.—
Magán kötvény	423.44
Idegen váltók	679.53
„ pénzintézetek	9,660.29
Kamat	11,718.66
Nyugdíjalap	25.82
	327,559.43

Kiadás:

Rendes takaréket	60,192.49
Oskolai	1,471.77
Bankszerü váltók	130,653.91
Jelz. és jelz. fekt. hitel váltók	25,930.—
Hitel kölcsönök	750.—
Előlegek	5,358.—
Magán kötvény	4,373.32
Idegen váltók	767.57
„ pénzintézetek	79,888.43
Visszszámolt kamatok	165.24
Betétli folyó kamat	532.52
Kezelési és üzleti költség	677.57
Kincstári bélyegdíj	8.40
10% kamatadó	95.51
Jótekonyczélú adomány	255.—
Osztalék	1440.—
Készpénz maradvány	15,299.70
	327,559.43

Összes forgalom 655.118⁸⁶/₁₀₀ frt. Szabadkán, 1886. ápril hó 30-án.

Schnier György, pénztárnok. Sztankovits, főkv.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos **Szalay László A.**

Hirdetések.

Hirdetés.

A helybeli m. kir. állami tanító-nőképző intézet tulajdonát képező és a mult évi országos kiállításról visszakérült női kézimunkák f. hó 26-án délután 3 óraokor fognak az intézeti iparteremben a gondnokság által árverés útján eladatni. miről a venni szándékozó t. cz. közönség ezennel értesítetik.

Szabadkán, 1886 évi május 20.

Az igazgatóság

221 szám vgh 886

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy szabadkai kir. járásbíróság 2681/886 számú végzése által F. H. Spanraft végrehajtató javára Pricza Sándor ellen 196 frt 30 kr. tőke, ennek 1885 év május hó 5-ik napjától számítandó 6°/₁₀₀ kamatai és eddig összesen 55 frt perkoltség követelés erejéig elrendelt kiellégítési végrehajtás alkal-

mával bíróság felül foglalt és 1382 frtra becsült kézműarukból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2816/1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Vermes-féle ház udvarában a Ferenczrendiek tere mellett leendő eszközzésére 1886-ik év május hó 29-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meggyegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szabadkán, 1886-ik évi május hó 21-ik napján.

Csernyus Zsigmond kir. bir. végrehajtó.

777

eln. 886.

Hirdetmény.

Az 1886: VII. t. cz. 38. §-hoz képest, közzé tétetik miszerint mind azon iratok és könyvek, melyek Antunovics József volt b. almási kir. közjegyzőtől, az 1874: XXXV. t. cz. rendelkezése szerint a szabadkai kir. törvényszék által átvétettek s az itteni közjegyzői levéltárban őriztettek nevezetnek utóda Kamárasi Imre bács-almási kir. közjegyzőnek folyó hó 5-én átadattak, illetve általa átvétettek.

Biró Antal elnök.

2855

886 sz.

Árverési hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék területéhez tartozó 475 sztjkvben. A 1524 tvsz alatt felvett ingatlanból Vujkovics Czviin Lázár néven elő forduló juatlékára nézve az ujabbi árverés végrehajtási árverés elrendeltetvén ezen ingatlan dr Horváth Mór és érdektársai végrehajtóknak Vujkovics Lázár végrehajtást rendelő ellen 69 frt 2000 frt és 410 frt tőke é: jkai iránti végrehajtási ügyében 400 frt megállapított kikiáltási árban 1886 évi június hó 1-ső napján délelőtti 10 óraokor a szabadkai kir. törvényszék tkvi irodájában a fennebb kitett kikiáltási ár 10°/₁₀₀-ának 40 frt bánatpénz fejében leendő lefizetése után nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Kelt a szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóságának 1886 évi Ápril 20 napján tartott üléséből.

Biró Antal kir. törvénzéki elnök, Safary Kálmán kir. törvénzéki jegyző.

3138/886

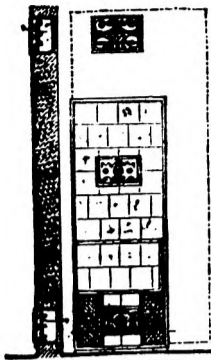
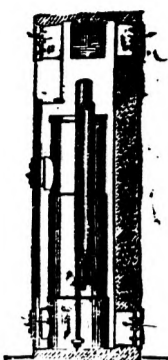
Árverési hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék területéhez tartozó a szabadkai 19712 sztjkvben 1674°/₁₀₀ és 16746 hrsz alatt felvett ingatlanokra nézve az ujabbi végrehajtási árverés elrendeltetvén ezen ingatlanok a szabadkai takarékpénztár és népbank végrehajtóknak Vukovics Máté végrehajtást szvenedő ellen 1000 frt tőke és jkai iránti végrehajtás ügyében 1288 ft 66 ²/₃ kr illetve 644 ft 33 ¹/₃ kr megállapított kikiáltási árban 1886 évi június hó 2-ik napján délelőtti 10 óraokor a szabadkai kir. törvényszék tkvi irodájában a fentebb kitett kikiáltási ár 10°/₁₀₀-ának 128 frt 80 kr illetve 64 frt 43 kr bánatpénz fejében leendő lefizetése után nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul külön külön eladatni fognak.

Kelt a szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóságának 1886 évi ápril hó 20-ik napján tartott üléséből.

Biró Antal kir. törvénzéki elnök, Kardos István kir. törvénzéki jegyző.

Swadlo Ferenc Budapest.

Gyára:

VII. ker. alsó erdő-sor 3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhuzó **zárredőnyeit**

hullámzott **acéllemezéből**; továbbá szabadalmazott Blazicek és Brecka-féle **ótvó és szellőztetési**

kályháit,

valamint

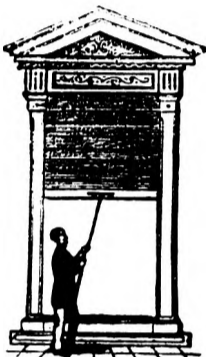
központi fűtés berendezéseit,

saját szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építményeknél, iskoláknál, kórházaknál, stb. szellőztetéssel vagy szellőztetés nélkül, igen czélszerűen alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába tartozó munkáit u. m. épületi-, mű- és szerkezeti lakatos munkáit.

Mintakártyák és költségvetések ingyen és bérmentve.

Kiadó helyiség.

A volt békebiróság helyisége a volt Sziger-féle házban azonnal kiadandó.

Mària-Celli

GYOMOR-CSEPPEK,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen, és felülmulhatlan az étvágyhiány, gyomorgyengeség, rosszagu lehellet, szelek, savanyu felbőfögés, kólíka, gyomorhurut, gyomorfájás, huyképződés, tulságos nyálkakepződés, sargaság, undor és hányás, főfájás, (ha az a gyomorból ered), gyomorgöres, székszorulat, a gyomornak tulterheltsége étel és ital által, gilisza, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvege árá használati utasítással együtt **35** kr.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben:

Brady Károly

„Az őrangyalhoz“ címzett gyógyszer-tárában Kremzierben, Morvaországban.

Kapható Szabadkán: **Milassin Ignác** gyógyszer-tára „Az őrangyalhoz“.

Szives megfigyelésül!

Dr. MILLER védbalzsama görcsök ellen

Ezen balzsam a gyomor és belek nyk-hártyáira erőstőleg és életőleg hat, a mj kiválasztásait elősegíti és kitűnő szélhajtó szer. Sikeresen alkalmazható és különösen ajánlható gyomorfájásnál, gyomorgöresknél a gyomor puffadtságánál, hányásnál, hasmenésnél és szél-körságnál Kólíkanál hatása majdnem rögtöni. Jótékony hatásu továbbá váltóláz és minden más hosszabb ideig tartott kimerítő betegségek utáni fellábadozásnál, mivel az étvágyat gyarapítja és az emésztést nagyban elősegíti.

Ezen kitűnő szernek különösen falnhe-lyen egy háztartásban sem kellene hiányoznia Egy üveg ára 1 frt 50 kr, Félüveg 80 kr. o. é.

Dr. MILLER mohnövénymedve

meglepő hatással van köhögés, rakedtség, to-rokfájás, elnválkásodás, keletkező gümőkör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmái ellen.

Tégelyben gyermeknek és felnőttek számára. Egy tegey ára 50 kr. o. ért. **MILLER tyukszem-balzsama,**

Csalhatatlan szer tyukszemek, szemölcsök és fájdalmas bőrkeményedések ellen. Ara egy skatulyában levő üvegesének használati utasítással együtt 60 kr.

Beküldetett.

Miller J. gyógyszerész urnak Brassóban.

Örömmel konstátalom, hogy mind-két készítménye mohnövénymedve és tyuk-szembalzsama egy nálam mint nőnnél pompásan bevált. Várakozásomon tul megelégszem a sikerrel. Sternberg (Morvaország) ápril 1. 1985. Schwarz Gusztáv kereskedő.

Az összeg és 10 kr. csomagolási költség előleges beküldése után e készítmények bárhová postabérmentesen szállítatnak. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

Szabadkán valódián kaphatók Szentiványi Joo Károly gyógyszerész és Paskay Ernő fűszerkereskedő urnaknál. rzegezen Barcsay Károly gyógyszerész és Bém Vilmos urnaknál. H.-M.-Vésárhely Schiller G. és fia és Kavitzer P. fűszerkereskedő urnaknál. Aradon Tones F. és társánál Temesvárt Tarczay H. és Steiner F. gyógyszerése urnaknál. Csabán Kugel I. és Bartóky L. fűszerkereskedő urnaknál. 5-15

A karlsbadi ásványvizekből nyert forrás-termények segítségével készítve, tehát ezek minden hatályos anyagát tartalmazzák és minden gyógyító tulajdonait különös érvényre juttatják

Étvágyat gerjeszt. Használat a kellemes.

Emésztést előmozdít.	gyomorbajban szenvedőknek Vade-mecuma	Étvágy biztos.
----------------------	---------------------------------------	----------------

Felülmulhatlan hashajtó szer.

Kivételes, gyors és biztos hatással. **Kellemes, olesó, kényelmes. Egészséges! tehát üditő!**

minden csikarólág működő hajtószer pilulánál stb. előnyben részesítendő. Orvosilag ajánlja gyomor-bél-, máj-, vese- és hólyag-bajoknál.

Elismert és sokat keresett házi szer.

Emésztési gyengeség vagy háborgatott emész-tésnél, étvágyhiány, ülő életmód által előidézett gyo-mor és bél atonia, nyálkásság és evés utáni rosszul lét, kellemetlen felbőfögés, felturódás, gyomorhív gyomorfájdalom, — nyomás vagy göres, — vértódu las, főfájás, szédélgés, migraine, verrekedés, aranyer — rendetlen székeles és macacs székrekedésnél, Approbált szer kövérség ellen. **Valódi csak akkor,** ha minden adagon a védjegy Lippmann kezevonás. látható.

Kapható minden bel- és külföldi gyógy-szertárban 2 frt 15 kr. beküldése mellett egy eredeti doboz bérmentve küldetik. 1 doboznál kevesebb nem küldetik.

Központi szétküldés: Lippmann gyógyszer, tára Karlsbadban.

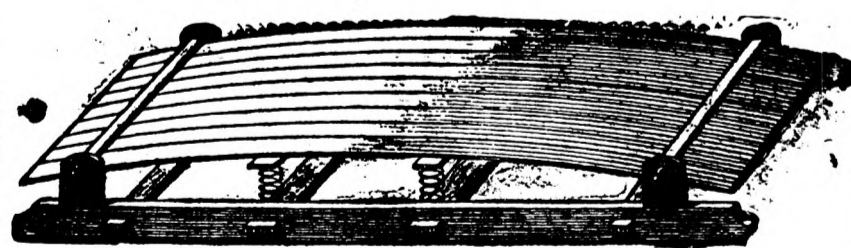
Kapható eredeti dobozonkint 12 pár 2 frt. egyes pár 20 krajczárért a következő gyógyszerész urnaknál:

Szabadkán: Décsy, Joo. Baján: Geiger Eszéken: Dienes. Hódmezővásárhelyen: Kiss. Kecskeméten: Molnár. Kanizsán: Belus. Pécsen: Balázs, Kovács, Sipócz. Szegeden: Barcsay. Tolnában: Gombos. Ujvidéken: Grossinger. Vukováron: Kraicovica Zomborban: Galle, Sauerborn stb.

Gs. kir. osztrák-mgyar szabadalmazott

Farugony matrácok

6 frt

6 frt

Pótlék szalmazsákok és sodronybetétek helyett

tiszta, tartós és jutányos, különösen alkalmas intézéteknek és kór-házaknak. Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedés. A megrendeléseknél az ágy belső szélessége és hossza tudatandó.

Főraktár:

Bécs, I., Neuer Markt Nr. 7.